

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ।

ਫਲਸ਼ੋ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ,
ਪੈਪਸੂ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ, - ਪਟਿਸ਼ਨਰ

1953

June, 22nd

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਹੀਰਾ ਮੱਲ-ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1952 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 4

ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 4, 6, 10, 14 ਅਤੇ 24—ਕੀ ਖਾਤਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਲ / ਮਾਰਚ, 1949 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਕਟ—ਸਿਰਲੇਖ *ਕਾਰੋਬਾਰ*—ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ—ਭਾਗ
ਲਾਗੂ—ਭਾਵੇਂ 10 ਜਾਂ 24(1) —ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—ਨਿਯਮ ਦੱਸਿਆ
ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮ ਨਿਵਾਸੀ, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਤਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਲੇਖਾ ਸਾਲ 1948-49 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਫਰਮ ਨੂੰ 72,203 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। 43,263 ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ —(1), ਕਿ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ *ਕਾਰੋਬਾਰ* ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਕਿ 'ਕਾਰੋਬਾਰ* ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(1) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1944 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 24(1) ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੈ।

(3) ਕਿ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉੱਤੇ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ -ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਗਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(4) ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਯੰਗਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (1), ਐਂਗਲੋ ਫ੍ਰੈਂਚ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (2), ਅਨੁਨਾ ਚਲਾਮ ਚੇਤੀਅਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (3), ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮਥੁਰਾਵਾਲਾ ਮਹਾਜਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (4), ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਸੀਪੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਨਾਗਪੁਰ (5), ਮੌਹਨ ਲਾਲ-ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ - ਟੈਕਸ, ਸੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ, ਨਾਗਪੁਰ (6), ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਿਟਡ, ਨਾਗਪੁਰ (7), ਅਤੇ ਦ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਮਹਾਰਾਤਾ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ v. ਬੇਜਵਾੜਾ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ (8), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ; ਬੇਵਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (9) ਦੇ ਮਿਸ਼ਰੀਮਲ ਗੁਲਾਬਚੰਦ ਨੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ। 1951-52 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਆਰ.ਏ. ਨੰਬਰ 276, ਮਿਤੀ 4 ਮਾਰਚ ਦੇ ਨਾਲ,

- (1) **18 ਐਲ.ਟੀ.ਆਰ. ISO। 157**
- (2) **1953 SCA 402**
- (3) **4 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 173. 178**
- (4) **(1948) 16 ਐਲ.ਟੀ.ਆਰ. 146**
- (5) **(1952) 22 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 493**

- (6) **(1952) 22 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 448**
 (7) **ILR 1946 ਨਾਗ 674** »
 (8) **ILR 1945 ਸੈਡ. I(PC)**
 (9) **(1950) 18 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 75**

1952, ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (1922 ਦਾ ਐਕਟ XI) ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1939 (1939 ਦਾ ਐਕਟ VII) ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੌਬਲ ਜੱਜ।

ਐਸ.ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਐਚ.ਆਰ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ, ਸੱਚਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ,

ਕਪੂਰ, ਜੇ.-ਇਹ ਆਮਦਨ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ-
 ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ-

"ਕੀ ਮਾਰਚ, 1949 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਇਰ ਕੋਟਲਾ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ।

ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਾਲ 1949-50 ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਸਾਲ 1948-49 ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਸੀ. ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਰੁਪਏ ਸੀ। 72,203 ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਸੀ। ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। 43,263 ਹੈ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਟਾ ਘਟ ਕੇ ਰੁਪਏ ਰਹਿ ਗਿਆ। 40,344 ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰੁ. 2,450 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। 43,263 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਮਿਸ਼ਰੀ ਮੱਲ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1)। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮਥੁਰਾਵਾਲਾ ਮਹਾਜਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਸਵਾਲ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੁਕਵੇਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (iv) ਵਧਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਗਣਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-

The Commis-
sioner of
Income-tax,
Punjab,
Pepsu,
Himachal
Pradesh and
Bilaspur,
Simla
v.
M/s. Hira
Mali-Narain
Dass,
Ludhiana
Kapur, %

“10(1) ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ 'ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ* ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। (2) ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭੱਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ: -

* * ◆ * * ◆ »

ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (2) (ਸੀ) ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

“14(2)(c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹਨ”।

(1) (1950) 18 I.T.R. 75

(2) (1948) 16 I.T.R. 146

ਕਮਿਸ਼ਨ- ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-

ਪੈਪਸੂ, Pradesh and Bilaspur, Simla v. M/s. Hira Mali-Narain Dass, Ludhiana

tion 24(1) ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਹਿਮਾਚਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ-

24. ਕੁੱਲ ਗੇਟ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸੈੱਟ-ਆਫ।—
(1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਦਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਾਟਾ:

Kapur, J.

ਬਸਰਤੇ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਬਰਕਰਾਰ ਘਾਟਾ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਨੀ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ / ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।*

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 1944 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸੇ ਸਾਲ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਵਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਦੇ ਮਿਸ਼ਰੀਮਲ ਗੁਲਾਬਚੰਦ ' ਤੇ ਜਨਰਲ , ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਬਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਨਾਫਾ

ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ,
 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(iv) ਦੇ ਤਹਿਤ, com- ਪੈਪਸੂ,
 ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ . ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ
 ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
 ਟੈਕਸ * * ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ " ਸਿਮਲਾ

(ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੈਸਰਜ਼ - ਹੀਰਾ ਦੁਆਰਾ
 ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਹੀ ਪਛਿੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲੀ-ਨਰਾਇਣ
 ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਸੀ । ਦਾਸ,
 Ludhiana

ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਯੰਗਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਬਨਾਮ Kapur, J.
 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ , ਮਦਰਾਸ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 6
 ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਵੇਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
 ਵੇਕੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ। ਪੰਨਾ 160 'ਤੇ
 ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੇ., ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ
 ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ
 ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ 'ਬਰਾਬਰੀ' ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਝਿੱਕਾ ਆਮ
 ਆਦਮੀ, ' ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੈਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(4) ਜੋ
 'ਵਪਾਰਕਤਾ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੱਕ
 ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ
 ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ
 ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਜੋ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ
 ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਜਾਂ ਛੇਟ ਨਹੀਂ
 ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ
 10 ਵੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) **18 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 150, 157**

Their Lordships of the ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ *Anglo'French Textile Company, Limited* ਬਨਾਮ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਮਦਰਾਸ (1)*, ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ
 ਹੈਡ (ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਨੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ) ਹੇਠ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਬੰਦ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

ਪੈਪਸੂ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1) ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
 ਹਿਮਾਚਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਇੱਕ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ
 ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ

ਦੇ

ਸਿਮਲਾ ਉਸੇ ਸਿਰ ਦੇ ਹੇਠ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਘਾਟਾ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

v- ed ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ M/s ਅਧੀਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਹੀਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)।

ਮਾਲ—ਨਾਰਾਇਣ

ਦਾਸ > ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਅਨੁਨਾਚਲਮ ਰੋਤਿਆਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਮਦਰਾਸ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰ ਜਾਰਜ ਰੈਂਕਿਨ ਨੇ ਪੰਨਾ 179 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ-

u ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਫਰਮ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਾਰਟਨਰ ਸ਼ਿਪ, ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਭਾਈਵਾਲ ਦੇ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਹਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸੈੱਟ ਆਫ ਉਸੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸਿਰ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ - 24 (ਐਲ) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। 5,

ਇਹ ਦੋ ਨਿਰਣੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 6(iv) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਦਾ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਬੋਮ ਬੇ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮਥੁਰਾਵਾਲਾ ਮਹਾਜਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (3) ਵਿੱਚ , ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ।

- (1) **1953 SCA 402**
- (2) **4 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 173, 178**
- (3) **(1948) 16 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 146**

ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(1) ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੰਬਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੰਦੌਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਚਾਗਲਾ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਪੰਨਾ 149 'ਤੇ ਕਿਹਾ-

“ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਮਿਤ ਹੈਡ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਿਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਕੀ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੁਕਸਾਨ. ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੈੱਟ ਆਫ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

' ਜਾਂ ਨਹੀਂ'

ਇਸ ਵਾਰ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਠਿਆ ਹੈ। *ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਪੀ. , ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਨਾਗਪੁਰ (1)* ਵਿੱਚ , ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਸਵੈ-ਨਿਰਮਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਭੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

The Commis-
sioner of
Income-tax,
Punjab,
Pepsu,
Himachal
Pradesh and
Bilaspur,
Simla
v.
M/s. Hira
Mali-Narain
Dass,
Ludhiana

Kapur, J.

The Commis-
sioner of
Income-tax,
Punjab,
Pepsu,
Himachal
Pradesh and
Bilaspur,
Simla

v.
M/s. Hira
Mall-Narain
Dass,
Ludhiana

Kapur, J.

ਨਾਗਪੁਰ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਹੀਰਲਾਈ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ[^] ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਸੀਪੀ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ, ਨਾਗਪੁਰ (1), ਮੁਲਾਂਕਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਨਕਮ -ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਿਟੇਡ, ਨਾਗਪੁਰ (2), ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਜਾਂ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ, ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦਾ ਭਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ 'ਵਪਾਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(1) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1944 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 24(1)। ਪਰੋਵੀਸੋ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 14 (2) (c) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ-

“4(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ ♦ * *”,

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16(1) (ਏ) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

(1) (1952) 22 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 448

(2) ILR 1946 ਨਾਗ 674

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ। ਜੇਕਰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆਏਗਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਪੂਰਵ ਪੋਜ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਉਸ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬੇਤੁਕਾਪਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ - "ਇਕੱਲੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ "ਸਾਰੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਫਿਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦਾ ਜੋੜ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ: ਦੇਖੋ *ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਮਹਾਰਾਤਾ ਰੇਲਵੇ ਕੰ., ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਬੇਜ਼ਵਾੜਾ ਮੁਨੀ ਸਿਪੈਲਿਟੀ (1)*, ਅਤੇ *ਕ੍ਰੇਜ਼ ਐਂਡ ਸਟੈਚਿਊਟ ਲਾਅ ਪੰਨਾ 201*। ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਉੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੁਕਸਾਨ

ਕਮਿਸ਼ਨ- ਆਮਦਨ ਕਰ, ਮੁੱਖ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੀਨਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁਪਏ। 250

ਪੰਜਾਬ,

ਪੈਪਸੂ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ

The Commis-
sioner of
Income-tax,
Punjab,
Pepsu,
Himachal
Pradesh and
Bilaspur,
Simla
v.
M/s. Hira
Mall-Narain
Dass,
Ludhiana

Kapur, J.

ਬਿਆਸਪੁਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ